

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DSW-WPS.051.25.2025.MZ
Warszawa, 10 czerwca 2025 r.

Pan
dr hab. Piotr Trojański
Przewodniczący
Prezydium KM OZZ "Inicjatywa Pracownicza" przy UKEN i NE
inicjatywa.up@gmail.com

Szanowny Panie Przewodniczący,

uprzejmie informuję, iż rozpatrzenie Pana skargi z dnia 5 maja 2025 r. wymagało uprzedniego zbadania i wyjaśnienia sprawy, w tym poprzez uzyskanie wyjaśnień od rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

Z ww. wyjaśnień tj. pisma rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie z dnia 22 maja 2025 r. o sygn. R.0101.3.1.2025 wynika m.in., iż cyt.:

- 1) „(...) treści prezentowane przez ww. związek zawodowy¹ stanowią integralną część tablicy informacyjnej ww. związku zawodowego działającego na Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie – tj. NSZZ „Solidarność” i w żadnym wypadku nie stanowią poglądów, czy stanowiska Uniwersytetu (...);
- 2) „(...) Uniwersytet nie prowadził i nie prowadzi żadnych działań o charakterze agitacji wyborczej, jak również nie wyrażał zgody na taką działalność na terenie Uniwersytetu. Natomiast prawo do wyrażania poglądów, w tym politycznych, stanowi prawo zagwarantowane w art. 53 Konstytucji RP, które Uniwersytet zgodnie z prawem respektuje. (...);
- 3) „(...) związek ten nie występował do pracodawcy z wnioskiem o wyrażenie specjalnej zgody na umieszczenie materiałów na swojej tablicy informacyjnej. O takie zgody nie występują także pozostałe trzy organizacje związkowe posiadające podobne urządzenia, które publikują treści przez siebie wybrane i wyłącznie na swoją odpowiedzialność (...);
- 4) „(...) Związki zawodowe działające w Uczelni, a jest ich obecnie cztery tj. NSZZ „Solidarność”, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Związek Pracowników Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz Komisja Międzyzakładowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza przy UKEN i Nowej Erze, działająca w Uniwersytecie od 2021 roku (poprzednio Komisja Zakładowa Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Inicjatywa Pracownicza przy UP) nie uzgadniają z pracodawcą treści prezentowanych na własnych tablicach informacyjnych, co jest elementem respektowania przez pracodawcę obowiązujących w Polsce przepisów prawnych oraz dobrych praktyk w zakresie gwarantowania i ułatwiania swobody działalności związkowej (...);

¹ Komisję Uczelnianą NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

- 5) „(...) sposób i forma prezentacji ww. materiałów nie utrudniała normalnego funkcjonowania zakładu pracy (...);
- 6) „(...) 13 lutego 2025 roku w Gdańsku została zawarta umowa programowa pomiędzy Komisją Krajową NSZZ „Solidarność” a kandydatem na Prezydenta RP Karolem Nawrockim, której skutkiem był apel Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” o głosowanie w zbliżających się wyborach prezydenckich na Karola Nawrockiego. (...)”;
- 7) „(...) Komisja Uczelniana NSZZ „Solidarność” w UKEN w umieszczając informacje dotyczące wsparcia dla jednego z kandydatów na urząd Prezydenta RP sposób zrealizowała swoje statutowe zadania i obowiązki.(...)”;
- 8) „(...) podjęcie przez pracodawcę działań mających na celu ograniczenia uprawnień związku w tym zakresie wyczerpywałoby znamiona art. 35 ustawy o związkach zawodowych i narażałoby pracodawcę na odpowiedzialność karną. (...)”;
- 9) „ (...) w celu uniknięcia jakichkolwiek wątpliwości i uspokojenia działań zantagonizowanych związków zawodowych, Uniwersytet podjął stosowane działania i w dniu 16 maja 2025 roku tablica została przez KU NSZZ „Solidarność” zdemontowana. (...)”.

Niezależnie od powyższych wyjaśnień rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, należy wskazać, iż ustawodawca nie wprowadził zakazu prowadzenia agitacji wyborczej na terenie publicznej szkoły wyższej.

Zgodnie z art. 108 §1 i §2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365) zakaz agitacji wyborczej obowiązuje wyłącznie na terenie:

- 1) urzędów administracji rządowej i administracji samorządu terytorialnego oraz sądów;
- 2) zakładów pracy w sposób i formach zakłócających normalne funkcjonowanie;
- 3) jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 4) szkół wobec uczniów.

Jednym aktem, który wprowadza zalecenia w zakresie agitacji wyborczej na terenie uczelni, na który zwrócono uwagę Rektorowi Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie w ramach rozpatrywania przedmiotowej sprawy – jest *Kodeks Dobrych Praktyk w Szkołach Wyższych*, który został przyjęty przez Zgromadzenie Plenarne Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w dniu 9 czerwca 2022 r.

W powyższym dokumencie stanowiącym zbiór niewiążących zaleceń, przedstawiciele środowiska akademickiego unormowali m.in., iż:

- „Rektor jako reprezentant uczelni. (...) nie może wykorzystywać swojej uczelni do prowadzenia jakiegokolwiek kampanii politycznej.”;
- „(...) Mając na uwadze społeczną rangę uczelni, a zarazem właściwą jej apolityczność, rektor z jednej strony zachęca do wrażliwości społecznej pracowników i studentów uczelni, a nawet do aktywnego udziału w życiu publicznym, z drugiej jednak, przestrzegając zasady bezstronności i neutralności politycznej uczelni, chroni ją przed wykorzystaniem jej do celów politycznych. Wystąpienia polityków oraz debaty polityczne są na terenie uczelni dopuszczalne tylko wtedy, gdy zachowują charakter akademicki (wykłady, seminaria, sesje naukowe, spotkania i debaty). W szczególności należy unikać szerzenia wszelkich form ksenofobii, narzucania ideologii politycznych czy fundamentalizmu religijnego oraz postaw fanatycznych wykluczających dyskusję. Rektor może wyrazić zgodę na odbywanie na terenie uczelni zebrań o charakterze politycznym, pod warunkiem wszakże, iż korzystanie z pomieszczeń będzie następowało na ogólnych zasadach i nie będzie

więzało uczelni z żadną polityczną opcją. Rektor dokłada starań, aby nie eksponowano poglądów politycznych w czasie zajęć dydaktycznych i nie pozwala na umieszczanie na terenie uczelni hasł lub plakatów o charakterze politycznym, chroni też symbole uczelniane przed takim ich użyciem.”.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, informuję, iż ze względu na brzmienie art. 108 Kodeksu Wyborczego oraz konstytucyjną zasadę autonomii szkół wyższych wyrażoną w art. 70 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483 z późn. zm.), Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego nie posiada instrumentów prawnych umożliwiających podjęcie skutecznej interwencji w przedmiotowej sprawie.

Niezależnie od powyższego informuję, że Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach wykonywania czynności nadzorczych związanych z powzięciem informacji o prowadzeniu przez Komisję Uczelnianą NSZZ „Solidarność” w Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie działań o charakterze agitacji wyborczej na rzecz jednego z kandydatów biorących udział w wyborach prezydenckich – uzyskał informację, o zdarzeniu, które może wskazywać na:

1. naruszenie ochrony danych osobowych pozyskanych z monitoringu wizyjnego uczelni;
2. nielegalne przetwarzanie ww. danych osobowych w sposób ujawniający poglądy polityczne, co na podstawie art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) jest czynem podlegającym grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat trzech
- m.in. przez Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

W związku z powyższym zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości oraz Prezesa Ochrony Danych Osobowych z prośbą o zbadanie sprawy i ewentualną interwencję z zakresie możliwego naruszenia prawa.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Załącznik:

Klauzula informacyjna o przetwarzaniu danych osobowych.